

การบริหารเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยเด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้น

นางสาว ปรางฉาย ทศนัยนา
นางสาว สุวิตา ตั้งตระกูลธรรม

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2550

Pharmaceutical care in children with attention deficit
hyperactivity disorder (ADHD)

Miss Prangchay Tassanaiyana

Miss Suwida Tangtrakultham

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

โครงการพิเศษ
เรื่อง การบริหารเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยเด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้น

.....
(นางสาวปรางฉาย ทศนัยนา)

.....
(นางสาวสุวิดา ตั้งตระกูลธรรม)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ จุฑามณี สุทธิสีสังข์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ เนติ สุขสมบูรณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(เภสัชกรหญิง ธีรรัตน์ แทนขำ)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(แพทย์หญิง รินสุข องอาจสกุลมัน)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การบริหารทางเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยเด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้น

ปรางฉาย ทศนัยนา, สุวิตา ตั้งตระกูลธรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา: จุฑามณี สุทธิสีสังข์*, เนติ สุขสมบูรณ์**, ธีรรัตน์ แทนขำ***, รินสุข องอาจสกุลมัน****

*ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

***หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์

****กลุ่มงานจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์

คำสำคัญ: การบริหารเภสัชกรรม, โรคสมาธิสั้น, ADHD

โครงการพิเศษนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการให้การบริหารทางเภสัชกรรมและศึกษาปัญหาการใช้ยาในผู้ป่วยเด็กโรคสมาธิสั้น รวมถึงเพื่อสร้างทักษะและความชำนาญในการบริหารทางเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยเด็กโรคสมาธิสั้นและผู้ปกครอง โดยสืบค้นข้อมูลผู้ป่วยจากเวชระเบียนและสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครอง รวมทั้งสังเกตอาการของผู้ป่วย หลังจากนั้นจึงได้ทำการวิเคราะห์และค้นหาปัญหาจากการใช้ยา (Drug-related problem, DRP) และรายงานแพทย์ผู้ทำการรักษาต่อไป

จากการบริหารทางเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยเด็กโรคสมาธิสั้น 20 คน ผู้ป่วยมีอายุระหว่าง 3 - 16 ปี พบปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาทั้งหมด 19 ครั้ง ได้แก่ ปัญหาใช้ยาแล้วเกิดอาการไม่พึงประสงค์ 5 ครั้ง เช่น ผู้ป่วยที่ได้รับ Ritalin® แล้วมีอาการเบื่ออาหาร นอนไม่หลับ, การไม่ได้รับยาที่แพทย์สั่งหรือได้ไม่ครบ 6 ครั้ง เช่น ผู้ป่วยลืมรับประทานยามื้อกลางวัน, การเลือกใช้ยาที่ไม่เหมาะสม 5 ครั้ง เช่น ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีความบกพร่องทางสติปัญญา แล้วได้รับยา Melleril®, ปัญหาปฏิกริยาระหว่างยา 2 ครั้ง เช่น การสั่งจ่ายยา Ritalin® ร่วมกับ Fluoxetine และการไม่ได้รับยาที่สมควรจะได้รับ 1 ครั้ง โดยปัญหาที่เกิดขึ้นได้มีการปรึกษาแพทย์ ซึ่งแพทย์ผู้ทำการรักษาเห็นด้วยตามที่รายงานทุกกรณี

จากข้อมูลข้างต้น เภสัชกรสามารถช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากการใช้ยาในผู้ป่วยเด็กโรคสมาธิสั้น รวมทั้งให้ความรู้ ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาเรื่องยาแก่ผู้ปกครอง ซึ่งจะช่วยให้การรักษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ข้อมูลที่ได้จากโครงการพิเศษครั้งนี้ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารเภสัชกรรมในผู้ป่วยเด็กโรคสมาธิสั้นต่อไปในอนาคตได้

Abstract

Pharmaceutical care in children with attention deficit hyperactivity disorder (ADHD)

Prangchay Tassanaiyana , Suwida Tangtrakultham

Project Advisor: Chuthamanee Suthisisang*, Naeti Suksomboon**, Theerarat Tankum***, Rinsuk Ongartsakulmun****

*Department of Pharmacology, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

**Department of Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

***Head of Pharmacy Department, Yuwaprasart Waitharyopatum Child psychiatric Hospital

****Psychiatrist of child and adolescent, Yuwaprasart Waitharyopatum Child psychiatric Hospital

Keywords: Pharmaceutical care, attention deficit hyperactivity disorder, ADHD

The objectives of this special project were to study pharmaceutical care and drug-related problems in children with ADHD and also to practice pharmaceutical care skill. The study was performed by reviewing from medical records, interviewing their parents and observing patients' behaviors. Drug therapy was analysed and drug-related problems (DRP) were reported to treating physicians.

The pharmaceutical care was performed in 19 cases age range between 3 – 16 years. Twenty-one drug-related problems (DRP) were identified. The DRP was problem secondary to adverse drug reactions (5/19) e.g. anorexia , insomnia in patients to receive Ritalin® ; failure to receive prescribed drug (6/19) e.g. patients forget to get drug in lunch; improper drug selection (5/19) e.g. modulate MR patient receive Melleril®; drug interaction (2/19) e.g. fluoxetine in combination with Ritalin® and untreated indication (1/19). Nineteen interventions had been consulted and all were accepted by the treating physician.

From this study shown that pharmacists can play a major role in solving drug-related problems. Furthermore, pharmacists can educate and counsel parents concerning drug knowledge in order to increase the effectiveness of treatment. The data from this project can apply to develop model of pharmaceutical care for children with attention deficit hyperactivity disorder in the future.